

MOEDER MARIA

*Maria,
over de gehele wereld
roepen mensen u aan.
In alle talen wordt u
vereerd en bezongen.
Men heeft u in duizendvoudige na-
geprezen,
maar of men u
Ivoren Toren noemt of Gulden Huis,
vóór alles bent u de Moeder.*

*Moeder Maria, geef mij de kracht
u te zien als mijn moeder.
Kom onder mijn dak,
in mijn huis.
Laat mij bij alles wat we doen
eerst even met u overleggen,
doe mij dan denken
aan wat u geleden hebt onder het kruis
van Golgotha, waar uw Zoon
te sterven hing.*

men

Bulletin van de parochie van O.L. Vrouw ten Hemelopneming te 's-Gravenzande

Pastores:

Pastoraal werkster mw. M. Lommerse tel. 06 11374900
e-mail adres: marijolommerse@xs4all.nl
Pastoraal werker pastor R. Dits tel. 06-16822267
e-mail adres: pastordits@gmail.com

Parochiebestuur

vice voorzitter dhr. J. Verhagen, Multatulistraat 15, 2692 BC tel. 421255
secretaris mw. L. de Deyne, Naaldwijkseweg 217, 2691 PT tel. 416517
penningmeester mw. A. Bol, Meerkoet 56 tel. 418942
gemeensch.opbouw mw. J. Mulder, Valkenierstraat 84, 2694 BP tel. 415100
liturgie mw. M. van Ruyven, Sweelincklaan 82, 2692 BE tel. 418131
catechese vacature
lid onderdelen communicatie en structuur
dhr. J.H.J. van den Enden, Regulierenstr. 15, 2694BA tel. 420132
diaconie vacature

contactpersoon bezorgers Hoeksteentjes : mevr. J. Smit, tel. 416610

Sleuteladres contactpersonen:

1. : de heer L. Valentin, Vlierboompad 10, tel. 422150
2. : de heer P. Hendriks, Watersnip 28, tel. 415828

parochiesecretariaat

Adres : Iepstraat 1, 2691 EX
geopend: maandag, woensdag en vrijdag van 9.30 - 11.30 uur.
E-mail : info@rksgravenzande.nl
Telefoon : 0174 - 419162
Postbank : 324700 t.n.v. r.-k. parochie O.L.Vrouw ten Hemelopneming te
's-Gravenzande, o.v.v. Kerkbijdrage
Rabobank : 13.53.05.357 t.n.v. r.-k. parochie O.L.Vrouw ten Hemelopneming
te 's-Gravenzande, o.v.v. Kerkbijdrage

redactie Hoeksteentjes

Adres : Diamant 16, 2691 SV, tel. 415616; kruythof@kabelfoon.nl
Iepstraat 1, 2691 EX, tel. 419162 of e-mail, zie secretariaat

www.hqmp.nl www.dehoeksteen.org

PASTORAAL WOORD

Als deze 'Hoeksteentjes' bij u op de mat valt is het alweer oktober. Door de stormen die al over ons land zijn geraasd vallen er al veel blaadjes van de bo-

men. Het wordt 's avonds wat vroeger donker. De feestweken zijn weer voorbij. De zomerperiode is afgelopen.

Er zijn veel mensen die tegen de komende tijd opzien, de herfst en de winter komen eraan en dan lijkt het of de wereld stil staat. Maar is dat zo?

De maand oktober is de maand van Maria. In vele kerken zijn weer momenten om gezamenlijk de rozenkrans te bidden. Natuurlijk kunt u ook thuis een moment van rust zoeken en bidden tot Maria.

En op 7 november vieren wij het feest van de H. Willibrord. Dit feest valt dit jaar precies op zondag. Wie was Willibrord en wat betekende hij voor ons?

Willibrord, de apostel der Friezen. Zijn naam betekent 'onder de bescherming van de hoogste God'. Hij werd geboren in Engeland in het jaar 658. Als zevenjarige werd hij door zijn ouders naar het benedictijnenklooster gebracht. Op twintigjarige leeftijd vertrok Willibrord naar een klooster in Ierland. De heiligen Wigbert en Egbert waren er zijn docenten. Naar de H. Egbertus is de kerk in Hoek van Holland genoemd.

Na zijn priesterwijding vertrok Willibrord samen met elf anderen om bij de Friezen, zo werd toen het noordwestelijk deel van Europa genoemd, het geloof te verkondigen. In de herfst van 690 arriveerden de missionarissen bij Katwijk aan Zee. Van daaruit volgde Willibrord de Rijn naar Wijk bij Duurstede en vond daar Pepijn II. Willibrord wilde echter niet missioneren zonder de volmacht van paus Sergius I. Deze wijdde hem in 695 te Rome tot aartsbisschop van de Friezen en gaf hem de naam Clemens. Zijn bisschopszetel vestigde Willibrord in Utrecht. Daar bouwde hij een kerk die hij toewijdde aan de H. Verlosser.

Willibrord profiteerde bij zijn verkondiging van de steun van de Frankische adel. Van edelvrouwe Irmana van Ohren, de vrouw van paltsgraaf Dagobert II, kreeg hij de Villa Echternach in Luxemburg. Van deze villa maakte Willibrord een abdij. Echternach werd het kloppende hart van de missie onder de Friezen. Na de dood van de Frankische koning Pepijn II in 714 was het voor Willibrord niet meer mogelijk om in de noordelijke streken zijn verkondiging voort te zetten. Radboud, de heidense Fries, heroverde al plunderend een groot gebied op de Franken. Nadat koning Karel Martel in 715 Radboud verslagen had, vertrok Willibrord samen met de heilige Bonifatius naar het Noorden. Hij zou zelfs in Denemarken geweest zijn. Willibrord stichtte vele kerken, kloosters en vestingen. Hij legde een stevig fundament voor de opbouw van de Kerk in de Lage Landen en Duitsland. Op 7 november 739 stierf Willibrord in de abdij van Echternach. Hier ligt hij ook begraven. Paus Pius XII riep hem in 1939 uit tot patroon van de Nederlandse Kerkprovincie.

H. Willibrord is de grondlegger van onze kerk. Onze kerk ligt onder vuur. Maar laten wij ons gedragen voelen door de H. Willibrord die vol vuur het geloof hier heeft verkondigd. Daarom dragen wij hem ook een warm hart toe. Laten wij met het voorbeeld van de H. Willibrord proberen trouw te blijven aan ons geloof.

Dan kunnen wij warm worden van binnen en wordt het licht om ons heen in deze duistere tijden en kunnen wij ons verder gaan voorbereiden op de tijd die komen gaat.

Een pastorale groet van
Marjo Lommerse en collega Ronald Dits.

VIERINGEN EN DIENSTEN IN DE KOMENDE TIJD

Voorgangers: onder voorbehoud

dinsdag 12 oktober

09.00 uur : rozenkransgebed

09.10 uur : viering in de dagkapel

zaterdag 16 oktober geen viering

zondag 17 oktober 29ste week door het jaar Wereldmissiedag

09.30 uur : woord- en communieviering

Voorganger : pastor M. Lommerse
volkszang

Intenties : Cock van der Scheer
Trees de Voogd-Stapels

13.00 uur : doopviering

dinsdag 19 oktober

09.00 uur : rozenkransgebed

09.10 uur : viering in de dagkapel

zaterdag 23 oktober

19.00 uur : eucharistieviering

Voorganger : pastoor J. Jansen
volkszang

Misdienaars : Joyce v.d. Meer en Lida Torn
Intenties : Cock van der Scheer
Trees de Voogd-Stapels

zondag 24 oktober 30ste week door het jaar

09.30 uur : eucharistieviering
Voorganger : pastor A. Vijftigschild
Koor : parochiekoor
Misdiensdieners : Johnny en Anthony Tran
Intenties : Annie de Winter-Kolmer
Lida Jansen-van der Kleij
Trees de Voogd-Stapels

dinsdag 26 oktober

09.00 uur : rozenkransgebed
09.10 uur : viering in de dagkapel

zaterdag 30 oktober

19.00 uur : eucharistieviering
Voorganger : pater B. ten Berge
volkszang
Misdiensdieners : Yvonne Tran en Joyce v.d. Meer
Intentie : Trees de Voogd-Stapels

zondag 31 oktober 31ste week door het jaar

09.30 uur : Volt-viering
Voorgangers : Team Monster
Koor : Cantamus
Intentie : Trees de Voogd-Stapels

dinsdag 2 november Allerzielen

19.00 uur : woord- en communieviering
Voorganger : pastor R. Dits
Koor : parochiekoor

zaterdag 6 november

19.00 uur : woord- en communieviering
Voorganger : pastor R. Dits
Koor : Cantamus
Misdiensdieners : Johnny Tran
Intentie : voor onze parochiegemeenschap

zondag 7 november 32ste week door het jaar Willibrordzondag

09.30 uur : gezinsviering
Voorganger : pastor A. Vijftigschild
Koor : kinderkoor
Misdienaars : Matthijs Jansen en Jimmie Bui
Intenties : overleden familie Wubben-van Uffelen
Rina Vringer-Smeele

dinsdag 9 november

09.00 uur : viering in de dagkapel

zaterdag 13 november H. Vormsel

19.00 uur : eucharistieviering met toediening van het h. Vormsel
Voorgangers : pastor A. Bosman en pastor M. Lommerse
Koor : jongerenkoor
Intenties : voor alle vormelingen
Jeanne de Kom

zondag 14 november 33ste week door het jaar

09.30 uur : woord- en communieviering
Voorganger : pastor M. Lommerse
Koor : parochiekoor
Intentie : voor de jongeren die gisteren het h. vormsel ontvingen

dinsdag 16 november

09.00 uur : viering in de dagkapel

*N.B. Iedere zondag en dinsdag is er na de viering
gelegenheid tot koffie drinken.*

UIT DE PAROCHIEAGENDA

Woensdag 13 oktober

20.00 uur: bestuursvergadering (vergaderruimte)

donderdag 14 oktober

19.45 uur: 4de stapavond vormelingen (kerk)

maandag 18 oktober

13.00 uur: vergadering medewerkers 'de Zonnebloem' (vergaderruimte)

dinsdag 26 oktober

20.00 uur: vergadering clustervorming (vergaderruimte)

woensdag 27 oktober

12.00 uur: V.P.T.Z. Westland

donderdag 28 oktober

19.00 uur: 5de stapavond vormelingen (vergaderruimte)

20.15 uur: werkgroep gezinsviering (secretariaat)

woensdag 3 november

20.00 uur: informatieavond Westlandse Bedevaart naar Lourdes

uiterste inleverdatum kopij Hoeksteentjes

donderdag 4 november

19.00 uur: 6de stapavond vormelingen

woensdag 10 november

20.00 uur: bestuursvergadering (vergaderruimte)

donderdag 11 november

19.00 uur: generale repetitie en boeteviering vormelingen

donderdag 18 november

19.30 uur: bijeenkomst interieurverzorgsters

20.00 uur: liturgieoverleg (vergaderruimte)

NIEUWE PRIESTER VOOR DE PAROCHIES VAN FEDERATIE WESTLAND

In het kader van de federatievorming van de tien Westlandse parochies en de parochie van Hoek van Holland/Heenweg is de samenstelling van een pastoraal team een belangrijk onderdeel. Bij de oprichting van de federatie zal de bisschop de zeereerwaarde heer J.C.M. Steenvoorden benoemen als moderator. Hij wordt eindverantwoordelijke van de federatie en leider van het pastoraal team. Dit team is nog in opbouw. Toch kan hieromtrent een nieuwe benoeming worden aangekondigd. Per 1 januari 2011 zal de bisschop de weleerwaarde heer I.M. Kwee benoemen als lid van het pastorale team. Pastor Kwee is 50 jaar, 11 jaar priester en momenteel werkzaam in de parochie van de Zalige Titus Brandsma in Den Haag. Pastor Kwee zal gaan wonen in de pastorie te 's-

Gravenzande. De presentatie zal plaatsvinden op zondag 9 januari a.s in de parochiekerk van Poeldijk om 10 uur. In de kerken van Hoek van Holland /Heenweg, 's-Gravenzande en Monster zullen op die ochtend geen vieringen zijn. De parochiekoren van de genoemde parochies en Poeldijk zijn van harte uitgenodigd om deze presentatieviering muzikaal te begeleiden.

VAN DE BESTUURSTAFEL

Met het startweekend is de parochie na de zomervakantie weer op gang gekomen.

Het bestuur heeft daarbij een 15-tal vrijwilligers extra in het zonnetje gezet, door hen namens de parochie thuis een boeket bloemen aan te bieden. Deze vrijwilligers hebben zich ingezet en zetten zich nog steeds bijzonder intensief in voor onze parochie. Een boeket is een kleine attentie, maar met name een symbool voor de waardering die wij hebben voor de vrijwillige inzet voor onze parochiegemeenschap. Volgend jaar zal weer een andere groep vrijwilligers op deze wijze persoonlijk worden bedacht.

Vlak na het startweekend mocht het bestuur u verblijden met de boodschap dat er een nieuwe priester naar het Westland komt. Pastor Max Kwee komt per 1 januari werken in het nieuw te vormen pastoraal team van de federatie van Westlandse parochies. Pastor Kwee heeft aangegeven dat hij graag wil komen wonen in de 'pastorie' van 's-Gravenzande. U moet daarbij wel beseffen dat pastor Kwee daarmee niet 'onze pastoor' wordt. Hij zal werkzaam zijn ten bate van alle parochies van de federatie. In de opbouw van werkzaamheden moet nog worden vastgesteld van welke parochies hij mogelijk de eerst aanspreekbare priester wordt.

Om bewoning van de woning aan de Esdoornstraat mogelijk te maken is de beheercommissie al volop aan de slag. Als u daarbij wilt helpen, dan kunt u contact zoeken met Piet Campfens of Arie de Bruin.

In het bestuur is in de maanden september en oktober een aantal zittingstermijnen afgelopen. Herman Riekert legt na 8 jaar (2 termijnen) zijn functie binnen het bestuur neer. Via deze willen wij Herman hartelijk danken voor zijn inzet als bestuurder met als bijzondere taak het werkveld catechese. Ondanks drukke werkzaamheden als schooldirecteur heeft Herman deze functie met verve vervuld, waarvoor wij als medebestuurders veel waardering hadden.

Ook liep de 1ste termijn van Maria van Ruyven af. Maria heeft een 2de termijn aanvaard, maar zou daarbij wel graag ondersteuning krijgen. Daarnaast zijn de

termijnen van Joke Mulder en ondergetekende Hans Verhagen afgelopen. Zij hebben daarmee ook 2 termijnen (8 jaar) zitting gehad in het bestuur. Volgens de reglementen dient een bestuurder na 2 termijnen af te treden.

Beiden zien echter in dat aftreden tot een onwerkbaar situatie voor achterblijvende bestuursleden zal leiden en hebben het bisdom verzocht hen één jaar verlenging te geven om opvolging door anderen te kunnen realiseren.

Daarmee ontstaat een dringende oproep aan de parochianen om nieuwe bestuursleden. Het bestuur streeft naar een groter aantal leden, zodat taken behapbaar blijven. De huidige situatie biedt een goede overgang en inwerkperiode voor nieuwe leden. Als u zich capabel voelt en u wilt zich inzetten voor uw parochiegemeenschap, meldt u dan aan. De parochie heeft u nu hard nodig.

Namens het parochiebestuur
Hans Verhagen

BERICHTEN VAN HET SECRETARIAAT

De nieuwe missie-zendingskalender met als thema 'Reiken naar het licht' is weer te bestellen. De kalender wordt versierd met dertien platen van kunstwerken, waar milieu en samenleving in Afrika centraal staan. Deze zijn van de hand van de Nigeriaanse kunstenaar Tony Nwachukwu.

De verkoopprijs van de kalender is € 8,-. Achter in de kerk ligt op de tafeltjes een inkijkexemplaar met intekenlijst.

DOOPDATA en GESPREKSAVONDEN

De volgende data zijn in onze kerk gepland voor de a.s. doopgesprekken en doopvieringen:

<u>doopgesprek</u>	<u>doopviering</u>
	zondag 17 oktober
woensdag 8 december	zondag 19 december

IN MEMORIAM

Op 27 augustus 2010 is **Stephanus Adrianus Johannes van Winden** overleden. Steef werd 79 jaar. Hij werd op 9 april 1931 geboren in Schipluiden, waar hij opgroeide in een gezin met drie broers en twee zussen. Het gezin woonde op een boerderij. Na zijn schooltijd wilde Steef zelf aan de slag als tuinder. Hij kreeg een stuk land van zijn vader en daar begon hij zijn eerste tuin, eerst met platglas, later met een warenhuis. Inmiddels had Steef ook op een feest kennisgemaakt met zijn latere vrouw Bep. Er volgde een afspraakje en daarna een verkeringstijd. Ze trouwden op 5 november 1959. Steef en Bep gingen inwonen op de boerderij. Ze kregen een zoon en drie dochters. Na 28 jaar was het bedrijf flink gegroeid, maar de gemeente had andere plannen. Er was een voorkeur voor gras in plaats van glas en het tuindersbedrijf moest verhuizen. Er werd een plek gevonden in 's-Gravenzande, aan het Begijnenland. In 1987 verhuisde het gezin daarheen. Ongeveer 15 jaar geleden nam zoon Peter het bedrijf over en Steef ging genieten van wat meer vrije tijd. Samen met Bep verhuisde hij naar een woning aan de Reiger. Echter, Steef hield van het uitvoeren van kleine klusjes en zo trok hij nog elke dag naar de tuin. De laatste jaren kreeg Steef last van zijn longen en hij kreeg het steeds benauwder. In het begin van dit jaar werd ook nog longkanker geconstateerd. Zijn gezondheid nam de laatste maanden snel af en uiteindelijk overleed hij in alle rust. Steef was een gelovig man die zorgzaam was voor zijn vrouw en kinderen. Hij steunde zijn kinderen om hen een goede studie te laten volgen en om je ergens voor in te zetten. Hij was belangstellend en legde eenvoudig contact met anderen. Daarbij liet Steef wel altijd weten wat zijn mening was. Na de avondwake op 31 augustus en de uitvaartdienst op 1 september, beide in de parochiekerk Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming, is Steef begraven op de algemene begraafplaats in 's-Gravenzande. We bidden dat Steef verenigd is met de Heer en daar eindelijk rust heeft na een actief en zorgzaam leven.

pastor R. Dits

WANDELING

Zondag 17 oktober willen wij weer een wandeling houden en wel een 'historische armenzorg wandeling' in de binnenstad van Den Haag. De wandeling voert ons lang panden waar tussen ca. 1600 en 1800 de armen gehuisvest waren. Wij starten om 7.30 uur vanaf de Hoeksteenerk en gaan met elkaar met eigen vervoer naar de start. Waar de start is hoort u bij vertrek. We zullen

aansluitend een viering bijwonen bij de Haagse Dominicus gemeenschap in de Lucaskerk. Adres: Om en Bij 2, Den Haag.
Het thema die dag is 'Vertrouwen'. Het themalied: 'Die mij getrokken uit de schoot mij mens genoemd hebt', van Huub Oosterhuis.
Om 10.30 uur begint de viering. Derk Stegeman zal samen met Joke Breure voorgaan. De zanggroep Lucas-Ekklesia o.l.v Fokke de Vries verzorgt de muzikale ondersteuning.

De Haagse Dominicus is een open oecumenische christelijke geloofsgemeenschap. Zij willen een gemeenschap zijn voor jong en oud, met en zonder kerkelijke achtergrond en ondersteunen elkaar in het zoeken naar ons geloof met een eigentijdse liturgie. Dat doen zij met aansprekende liederen en teksten en het delen van brood en wijn.

De Haagse Dominicus zoekt naar verdieping en verheldering van de fundamentele vragen van mens en samenleving, waarbij de bijbel richtinggevend is.

Joke Mulder en Ineke Hartman

Website: www.haagsedominicus.nl

ALLERZIELEN: dag van herinneren

*Schrijf in het zand hen die je verdriet deden,
vergeet hen zonder pijn.
Want wat in het zand geschreven staat,
zal er morgen niet meer zijn.*

*Schrijf in een steen wat je beleefd hebt,
aan vreugde, vriendschap en geluk.
De steen geeft je na vele jaren,
de herinnering nog steeds terug.*

*Schrijf in je hart allen die je lief zijn,
heel dichtbij of hier ver vandaan.
Want wat in je hart geschreven staat,
dat blijft voor jou eeuwig bestaan.*

De dood hoort bij het leven. Je weet het. Mensen moeten sterven.
Maar komt de dood je plotseling heel nabij, dan voel je hoe ontwrichtend, hoe pijnlijk, hoe afschuwelijk die is.
Dinsdag 2 november om 19.00 uur gedenken wij onze overledenen.

Wij willen in een woord- en communiedienst elkaar met warmte en in liefde nabij zijn.

U bent van harte uitgenodigd.

Ineke Hartman – Brabander

GEZOCHT GITARIST(E) VOOR HET KINDERKOOR

Helaas gaat Elise Borsboom stoppen met haar muzikale begeleiding bij het kinderkoor. Zij was een welkome, aanvullende ondersteuning voor het kinderkoor met haar gitaarspel. Door allerlei omstandigheden stopt zij en dus gaan wij op zoek naar een vervang(st)er. Lijkt het je leuk om het kinderkoor muzikaal te ondersteunen naast de pianiste, kom dan eens langs op dinsdagavond van 18.45-19.30, want dan repeteert het kinderkoor in de kerk.

Wil je eerst meer weten, dan kun je bellen naar Ineke v.d. Meer (420229), Judith Kester (444350) of Paula Persoon (418716).

Elise, bedankt voor je inzet de afgelopen jaren en succes met alles wat je doet!

KATHOLIEKE JONGERENDAG 2010

De Katholieke Jongerendag (KJD) met het thema 'Focus' is op zondag 7 november in De Maaspoort in Den Bosch. De jaarlijkse ontmoetingsdag voor jongeren en tieners, die zich aangesproken voelen door het katholieke geloof. De Maaspoort barst uit haar voegen door steengoede muziek, een gezellige sfeer en de grootste jongereneucharistieviering van Nederland.

Voor zowel tieners (12 - 15 jaar) als jongeren (16 - 30 jaar) is er de hele dag een programma. Het programma is laagdrempelig en heeft veel verschillende ingrediënten zoals muziek, dans, verdieping en ontmoeting, waardoor een brede groep zich aangesproken weet.

Kijk voor meer informatie op www.jongkatholiek.nl/kjd

Om met het gezamenlijk vervoer vanuit het Westland mee te gaan, moet je je uiterlijk 30 oktober per e-mail aanmelden: harrystijger@planet.nl Vermeld in de mail je naam, woonplaats, telefoonnummer en de parochie waar je toe behoort. Om de entree en het vervoer te betalen, vragen wij je een bijdrage van 12 euro over te maken op bankrekening 12.99.09.149 van H. Stijger in Poeldijk met

vermelding van 'KJD 2010'. Je aanmelding is pas definitief als het bedrag op de rekening is bijgeschreven.

Neem gerust je vriend(in), klasgenoot, broer en/of zus mee. Hoe drukker, hoe gezelliger. Tot ziens op 7 november!!!

BIJEENKOMST INTERIEURVERZORGSTERS

Op woensdag 17 november is er de jaarlijkse bijeenkomst van de interieurverzorgsters. De avond begint om 19.30 uur en ziet er als volgt uit.

Er wordt teruggekeken op het afgelopen jaar, waren er ergens problemen of wat zou er anders of beter moeten.

Alle interieurverzorgsters worden hiervoor uitgenodigd. Uw aanwezigheid wordt op prijs gesteld.

Na afloop is er gelegenheid om met elkaar iets te drinken.

Nely vd Meer

Joke Mulder

WORKSHOP BLOEMSCHIKKEN OP 24 NOVEMBER

Op woensdag 24 november is er gelegenheid voor het maken van een adventschikking in de kerk. De avond begint om 20.00 uur en om 19.45 uur staan koffie en thee klaar. Styliste Yvonne de Kok heeft de leiding hierover. De kosten zijn 20 euro. Iedereen is welkom!

U kunt zich opgeven bij Joke Mulder: rgpmulder@wanadoo.nl of per telefoon 415100, bij het secretariaat olv.tenhemelopneming@kpnofficedsl.nl of tel. 419162. Ook kunt u zich opgeven via de intakelijst achter in de kerk.

Joke Mulder

INFORMATIEBIJEENKOMST LOURDESBEDEVAART 2011

Onlangs heeft u bij het parochieblad of bij het verlaten van de kerk een folder ontvangen over onze bedevaart naar Lourdes. Zoals u weet hopen de 11 parochies van het Westland en Hoek van Holland per 1 januari a.s. één federatie te gaan vormen. Om de start daarvan te markeren gaan wij met zijn allen op

bedevaart naar Lourdes. En natuurlijk zal onze moderator, pastoor Steenvornden, tijdens deze bedevaart de hoofdaalmoezenier zijn.

Op woensdag 3 november a.s. wordt voor deze parochie een voorlichtingsavond gehouden over de bedevaart. U krijgt dan alle informatie over het programma, de kosten, de reis enzovoort. Die voorlichtingsavond wordt gehouden hier in de kerk en begint om 19.30 uur. Heeft u nog geen folder? Neem er dan een mee van achter uit de kerk. We hopen velen van u op woensdag 3 november a.s. te mogen ontmoeten. We gaan naar Lourdes. U gaat toch zeker ook mee?

De pastores van de federatie RK Westland i.o.
Contactpersonen: Bep Borsboom, tel. 414833 en Roos de Graaff, tel. 412559.

VERSLAG UITJE KINDERKOOR

Op zondag 19 september zijn wij eerst met het kinderkoor naar Hoek van Holland geweest om daar te zingen tijdens de gezinsviering. Dit was een goede viering en het kinderkoor kreeg veel complimentjes. Zij zijn nog een keer uitgenodigd. Na de kerkdienst hebben wij wat gedronken in Het Schip en buiten een eierkoek gegeten. Daarna zijn wij naar Ockenburg gereden, waar wij een uur aan het bowlen zijn geweest en aansluitend iets hebben gegeten. Iedereen kreeg na afloop een prijsje en daarna zijn zij thuis gebracht door Paula, Judith en ondergetekende.

Hier volgt de uitslag van het bowlen:

Lourdes	101 pnt.	Joyce	89 pnt.
Eline	96 pnt.	Demi	77 pnt.
Alexander	96 pnt.	Roosje	76 pnt.
Sanne	91 pnt.	Daphne	75 pnt.
Natasja	90 pnt.	Tessa	69 pnt.

Bij de volwassenen heeft Judith gewonnen met 113 punten, daarna Joyce en Elize met 86 punten, José en Ineke 85 punten en Paula 83 punten.

Dus: zoals jullie zien doen wij leuke dingen met het kinderkoor. Als je zin hebt om ook te komen zingen – want wij zijn nog steeds op zoek naar nieuwe leden – wij repeteren van kwart voor zeven tot half acht in de kerk.

Groetjes,
Ineke v.d. Meer

KINDEREN GEZOCHT

Kun jij zingen, zing dan mee!!

Ben jij tussen de 8 en 12 jaar en zing je graag? Meld je dan aan voor het kinderkoor van musical ZwartWit. Net al bij de vorige musicals wordt het weer ontzettend gaaf! Zorg dat je erbij bent. Wij starten na de herfstvakantie en oefenen tot eind november. En dan weer in januari tot aan de uitvoeringen in februari. Het oefenen is elke vrijdagavond. Je kunt je aanmelden via de site <http://www.pkn-sgravenzande.nl/musical/>

Vul daar onder het kopje 'aanmelden' het formulier in en er wordt vanzelf contact met je opgenomen. Ook kun je op de site meer informatie vinden over het verhaal van de musical. Dan word je vanzelf enthousiast. Kom ook en doe mee!

Arja Jansen

MISSIO RICHT AANDACHT OP KERK IN ETHIOPIË

Wereldmissiemaand 2010 steunt parochies wereldwijd

Ethiopië: land van droogte en hongersnood; land met vruchtbare hoogvlaktes; land met een eeuwenoude christelijke traditie; land met een kleine katholieke minderheid; land met een rijke cultuur. Kortom: een land met vele gezichten. Reden genoeg voor Missio om dit jaar in de Wereldmissiemaand Ethiopië centraal te stellen.

Missio staat voor solidariteit met parochies wereldwijd. Speciaal in Wereldmissiemaand (oktober) worden uw gebed en actie gevraagd voor de minder draagkrachtige parochies in de derde wereld. Ethiopië is een van de armste landen van Afrika.

Een christelijk land

Ethiopië is een door en door christelijk land, 62% van de bevolking is christen en het merendeel behoort tot de Ethiopisch-orthodoxe kerk.

De rooms-katholieke kerk vormt een kleine minderheid (0,7%). Het bijzondere van de rooms-katholieke kerk in Ethiopië is dat ze twee liturgische tradities heeft: in het noorden viert men de liturgie volgens de Ge'ez ritus, net als in de Ethiopisch-orthodoxe kerk. In het zuiden volgt men de Latijnse ritus, in de plaatselijke taal.

Katholiek in Ethiopië: dienstbaar in de samenleving

Hoewel klein in aantal, is de katholieke kerk zeer dienstbaar in de samenleving, zoals op het gebied van voedselzekerheid. Naast het verlenen van noodhulp heeft de kerk een speciaal programma voor de langere termijn. Er zijn trainingen voor boeren en men werkt aan het versterken van de plaatselijke gemeenschappen, zodat de mensen niet afhankelijk blijven van noodhulp.

Veel parochies zijn betrokken bij WATSAN-projecten (Water en Sanitation): veilig drinkwater en een goede riolering zijn van levensbelang. Juist omdat deze projecten door de plaatselijke parochies opgepakt worden, komen ze ten goede aan veel mensen, vooral de meest kwetsbare zoals vrouwen en kinderen.

Bisdom Nekemte

In de katholieke kerk zijn nog enkele missionarissen werkzaam, onder wie de Nederlandse pater Lazarist Theo van Ruijven, bisschop van Nekemte. Het bisdom heeft zeer beperkte financiële middelen, zoals de hele katholieke gemeenschap in Ethiopië. Men heeft goede ideeën en uitgewerkte plannen om noden van diverse aard te lenigen. Zo wil men onder jongeren het bewustzijn rond de problematiek van hiv/aids vergroten door het geven van trainingen en workshops op katholieke scholen.

Ook voor de opbouw van de plaatselijke geloofsgemeenschappen is geld nodig. Op dit moment kunnen slechts twintig priesterstudenten aan het seminarie studeren, hoewel er meer kandidaten zijn. In de parochie spelen vrijwilligers een belangrijke rol. Voor hen worden toerustingscursussen georganiseerd, zoals leiderschapstrainingen en cursussen bible-sharing.

Helpt u mee de plannen van de parochies in Ethiopië te realiseren? Stort dan uw bijdrage op giro 1566 Missio Wereldmissiemaand Den Haag.

Kijk voor meer informatie op www.missio.nl

NOG ÉÉNMAAL ESTLAND

Nadat het Estland project beëindigd was, heeft pastor Wim Bakker het verzoek gekregen van het tijdschrift 'de Baltische Wijzer' een overzicht te geven van dit project. Pastor Bakker heeft indertijd de aanzet gegeven voor dit project. De redactie heeft gemeend dit overzicht te plaatsen in 'de Hoeksteentjes'.

"Estland en Westland, een hartelijke band.

Geruime tijd voordat Estland toetrad tot de Europese Unie groeide er een hartelijke band tussen een parochiegemeenschap te 's-Gravenzande in het Westland van Nederland en de plaatselijke bevolking van Lääne-Virumaa, met name de mensen in en rondom Sõmeru in Estland.

Het begon allemaal in 1992 aan de kassa van een plaatselijke supermarkt in 's-Gravenzande. Mevrouw Aino Friesen-Kuiva stond voor mij in de rij om af te rekenen. Zij draaide zich om en zij vertelde, tot tranen toe bewogen, over de moeilijke omstandigheden waarin de mensen in Estland beland waren, onder wie en-

kele familieleden. Ik was zo geraakt door haar oprechte hartenkreet, dat ik met haar de supermarkt uitliep zonder zelf afgerekend te hebben. Na dit eerst rechtgezet te hebben, vervolgden wij ons gesprek op de stoep van de supermarkt. Een eerste toezegging van mijn kant aan mevrouw Aino Friesen-Kuiva was: "Zeg maar wat ik kan doen!" Ik kon dit zeggen, omdat ik alle vertrouwen had in de parochiegemeenschap waarbinnen ik pastor was. Na overleg met het kerkbestuur en de werkgroep missie, ontwikkeling en vrede, met name in de persoon van de heer Jan Beneken Kolmer, werd de toezegging veranderd in: "Zeg maar, wat WIJ kunnen doen!"

Vanaf dat moment is er iets heel bijzonders gegroeid tussen de mensen van 's-Gravenzande, met name de parochianen van Onze Lieve Vrouw ten Hemelopneming en de mensen in Estland.

Als pastor werd ik opgevolgd door pastor Walter Broeders en die weer door pastor John van der Laer. Zij werden even enthousiast, dankzij de enorme inzet en betrokkenheid van vele parochianen bij de Estland actie. Alles werd in goede banen geleid door de heer Jan Beneken Kolmer met mevrouw Aino Friesen-Kuiva en dit met grote ondersteuning van de heer Evert van der Marck, mevrouw Toos Engel en later, na het overlijden van Evert, door zijn vrouw Hanneke. Al deze mensen hebben Estland verschillende keren bezocht.

Gedurende 18 jaar is er vooral aandacht geweest voor de opgroeiende en oudere medemens. Er is vooral ondersteuning gegeven aan het internaat in Vaeküla, het bejaardenhuis in Uhtna en de kinderopvang en de scholen te Sõmeru, Aluvere en Uhtna.

Een bijzonder moment was het bezoek van 33 kinderen tussen 10 en 15 jaar met hun begeleiders in 1996 aan 's-Gravenzande, Pijnacker en Nootdorp (in deze laatste twee plaatsen was ik ondertussen als pastor aangesteld). Enkele jaren later heeft er een tweede bezoek plaatsgevonden. Een blijvend contact is ontstaan tussen de gastgezinnen en de kinderen en begeleiders uit Estland.

Gedurende 17 jaar gingen 3 à 4 mensen vanuit 's-Gravenzande ieder jaar op bezoek in Estland. Zij werden op bijzondere wijze door de gemeente Sõmeru ontvangen en zij bezochten met name de plekken waar de Estland actie voor ondersteuning zorgde. De concrete uitwerking van de hulp werd aan de medewerk(st)ers van de gemeente Sõmeru overgelaten. B.v. het verdelen van de inhoud van de containers met hulpgoederen. Zij konden tussen de 600 en 700 gezinnen helpen op een bevolking van 4000 mensen. Met hen werden ook de mogelijke plannen voor een volgend jaar doorgesproken. De laatste jaren kwam het accent van de Estland actie vooral te liggen op de ondersteuning van kinderen van kansarme gezinnen om hun de mogelijkheid te geven onder leiding van medewerksters van de gemeente enkele vakantieweken te houden op een mooie plek in Estland, meestal aan de kust. Daarbij is er ook veel geïnvesteerd in de inrichting en ondersteuning van verschillende gemeenschapshuizen.

De medewerk(st)ers van de gemeente waren zeer accuraat in het verantwoorden van de uitgaven.

Vanuit een evangelische bewogenheid is er vooral zorg geweest voor een groeiende humaniteit tussen de mensen. Ik kan mij nog herinneren dat er in een bejaardenhuis één televisie was, het eigendom van een bewoner. Hij gaf met een zekere willekeur toestemming aan zijn medebewoners om televisie te kijken. Hier moest snel een einde aan komen.

In het internaat werd door de kinderen en jongeren even snel wat, oneerbiedig uitgedrukt, gevreten. Zo werd de pap op tafel gezet in een afwasteiltje. Door aandacht voor het servies en de wijze waarop de tafels werden gedekt gingen de kinderen en jongeren meer aan tafel zitten om met elkaar te eten.

Een interessante mogelijkheid bood de vraag van een schooltje met jonge kinderen om muziekinstrumenten. Zij zijn van harte aan de leidsters gegeven, maar wel met het verzoek erbij om een jaar keer een spontane uitvoering te geven voor de mensen in het bejaardenhuis. Zo kregen de kinderen en de oudere mensen in hun dorp de kans elkaar te ontmoeten en een band met elkaar op te bouwen.

Een bijzonder project was de aanleg van een speeltuin op het terrein van het internaat in Vaeküla. Deze werd aangelegd aan de kant van een klein dorpje dat in de buurt lag. Een speeltuin voor de kinderen van het internaat én voor de kinderen uit het dorp. Het is goed dat zij met elkaar spelen, elkaar ontmoeten.

Zo zijn er nog talloze voorbeelden te noemen van ontmoetingen en ondersteuning aan elkaar.

Ik mag namens vele mensen vanuit met name 's-Gravenzande zeggen: wij zijn heel blij met vele mensen in Estland, met name in Lääna-Virumaa, kennis gemaakt te hebben en van betekenis voor elkaar geweest te zijn. Je moet elkaar kennen om elkaar te beminnen. Je moet elkaar beminnen om een echte medemens te zijn. Je BENT een echt medemens wanneer je elkaar benadert met grote eerbied.

Zo hebben wij geprobeerd om eer aan onze God te brengen door oprechte liefde en zorg voor elkaar als medemensen. En gelukkig is dat gelukt met grote hartelijkheid wederzijds.

DANK.

Met de kinderen in Nederland en Estland hebben wij samen gezongen:

*Oh, kallis taeva Karjane
sind tanen südamest,
et hoiad kaitsed hellasti
mind oma tallekest.*

*Oh, lieve hemelse Herder
ik dank je met heel mijn hart,
dat je ons met liefde beschermt en spaart
omdat ik je lammetje ben.”*

Pastor Wim Bakker, Voorburg

KLOKKEN LUIDEN

Kerkklokken zijn in het westers christendom vanaf rond 500 bekend. Aanvankelijk kwamen ze bij kloosters voor, waar ze in klokkenstoelen waren opgehangen. Ze werden niet alleen geluid om de gebedstijden voor kloosterlingen aan te kondigen, maar ook de tijd van eten, opstaan en slapengaan. Weldra kwamen er kerkgebouwen met een aangebouwde of losstaande toren. Het pausboek (liber pontificalis) vertelt ons dat paus Stefanus (752-757) een toren met drie klokken voor de oude Sint Pieter te Rome liet bouwen.

De oudste Nederlandse luidklok, die bewaard is gebleven, draagt het jaartal 1284. Zij komt uit Schillaard en bevindt zich in het Friesch Museum te Leeuwarden. Kerktorens zijn uiteraard hoog gebouwd. Zo konden de klokken door de galmgaten hun geluid over heel het dorp of de stad laten weerklinken. De oudste functie is de aankondiging van de kerkdienst. Veel oude klokken hebben het opschrift: *Vivos voco, mortuos plango, fulgura frango* (de levenden roep ik, de doden beklaag ik, de bliksems breek ik). De levenden worden geroepen om naar de kerk te komen. Wanneer iemand is gestorven, werden en worden bij zijn/haar uitvaart de klokken geluid. Het luiden van de gewijde kerkklok kon bij hevige onweer, zo geloofde men, blikseminslag voorkomen. In een officieel pontificale uit de 17de eeuw bad de bisschop bij de klokkenwijding: 'Waar het geluid van deze klok zal weerklinken, mogen de stormwinden afnemen, de bliksems gebroken worden, de donderslagen kalmeren en de schade van onweer worden voorkomen...' Verder was er het kleppen van het Angelusklokje dat de katholieken driemaal daags uitnodigde om te bidden. Dat gebed was vanaf de 17de eeuw de Engel des Heren (Angelus).

Het luiden van de klok had ook een belangrijke maatschappelijke functie. Klokslagen gaven de tijd aan, gewoonlijk bepaald door de koster met behulp van zonnewijzer en zandloper. Pas na de middeleeuwen kregen kerktorens een uurwerk met wijzerplaat, terwijl men vroeger dus alleen de tijd kon horen. Bekend in de steden is de avondklok die de inwoners een signaal gaf om hun haardvuur te doven. Of de klok werd geluid in opdracht van het stads- of dorpsbestuur om een belangrijke mededeling te doen aan de toegestroomde menigte op het kerkplein.

Tot in onze dagen wordt soms de klok geluid bij grote maatschappelijk gebeurtenissen. Bijvoorbeeld werd op zondag 13 december 2009 om drie uur in 903 Nederlandse kerken de klokken geluid voor een rechtvaardig klimaatsverdrag te Kopenhagen. Zo zijn er nog veel gelegenheden voor klokkengeluid dat zelfs als ringtone voor je mobieltje kan dienen.

Toon Brekelmans
Kerkhistoricus

AANGENOMEN VADER door Huub Oosterhuis,

Deel 3 (van 7)

“Dag bloemenvrouw.” “Dag heer, wat zie jij er uit!” “Ik wil bloemen kopen, van ieder twee.” Hij kocht twee rozen, twee anemonen, van alle bloemen twee, en legde ze in de kist. “Wat een emmers heb je staan! riep God. “Emmers genoeg”, zei de vrouw. “Is het voor een dame?”. “Nee, voor in de hemel”, riep hij, “begrijp je?” “Nee”, zei de vrouw. “Ik kom uit de hemel”, riep God, die een goeie beurt wilde maken. “Uit de hemel?” vroeg zij. “Ja”, riep hij. “Door zeven luchtlagen ben ik hierheen getuimd, vandaar dat ik er zo uitzie.” “Als je nou God was”, zei zij, “kreeg je mijn kleinste bloem”. “Ik heet Elia”, riep God. “Luister, ik geloof dat mijn reis begint te slagen. Kan ik je in vertrouwen nemen?” “Altijd”, zei de bloemenvrouw.

“Ik zal je eens wat zeggen”, riep God. “Ik weet een stad zonder kantoren met ladenkasten van geveerd metaal en spreekbuizen in de muur. Jij bent de eerste levende ziel aan wie ik dit vertel. Wij wonen op een rivier en alles gaat in stilte zijn gang, kinderen worden gevlogen. En van de dood geen sprake”. “Hoe bedoel je”, vroeg de bloemenvrouw, “dat de roos niet meer prikt of zoiets?” “Jaja”, riep God. Er kwam een klant. “Bedoel je”, zei de bloemenvrouw toen zij haar centen had opgestreken, “dat het niet meer donker is op de gang als je uit de huiskamer komt, ’s avonds, om naar bed te gaan en je huivert en je wilt roepen: is daar iemand?” “Ja”, riep God, “dat allemaal en nog veel meer”.

Er kwam een echtpaar: de rechter en zijn vrouw. Hij leunde op haar arm. Zij kochten rozen. God stond te popelen om nog meer te roepen. “Nou, roep maar”, zei de bloemenvrouw met haar arm om zijn schouder, toen het echtpaar weggewandeld was. “Ach”, riep God, “jij weet het evengoed als ik: wie ben ik eigenlijk, dat ik het jou zou vertellen!” “Bedoel je dat het allemaal goed komt?”, vroeg zij. “Bedoel je dat?” Ja, dát, dacht God. Maar omdat hij het ineens zo onmogelijk veel en prachtig vond, riep hij: “Ja, zoiets”. Het was toevallig wereldvriendendag en iedereen liep te hoop en kocht een bloem. Terwijl zij lelies inpakte en chrysanten, vertelde zij aan iedereen: “Nou heb ik toch een klant gehad, die zei dat hij een stad wist waar geen dood meer was”.

Deel 4

Het werd zes uur ’s avonds, iedereen zat aan tafel. En wel in honderd huizen vertelde de een dat zijn vriendje zijn vader een knecht had die een stad wist waar geen dood meer was. Nee, schreeuwde een ander, zijn oom! En geen kiespijn meer! En iedereen bedacht er het zijne bij: nooit meer een leuke band, nooit meer je bal kwijt, altijd een vriendje, de zon en de maan tegelijk in vuur en vlam.

Het werd een boom van een verhaal. Hoe weet jij dat? Van die. En jij? Van de bloemenvrouw! Bloemenvrouw, hoe kom je erbij? Van hem. Wie hem? Die met die kist met zeven sloten, die uit de hemel komt. God hoorde ze mompelen, morren en twisten, juichen – “k heb mijn mond voorbij gepraat”. Kist op zijn nek sloop hij weg, de stad uit, het bos in. “Je moet niet op ons trappen”, zei de mier;

“je maakt er één groot ziekenhuis van. En je moet zeker niet trappen op mij, snap je, want ik ben de wonderdokter en als er één zijn rug bezeerd heeft aan een schilfertje schors, dan komt hij bij mij, begrijp je wel”. “Heb je geen brief van mij gehad?, vroeg God. “Gehad wel, maar nog niet gelezen”, zei de mier. “Zo druk”. En hij draafde Gods linkerbeen op tot boven de knieschijf. Het was een rooie, hij beet. “Sta even stil”, riep God, “miertje, miertje, ik wou iets zeggen, of vragen, als je dat liever hebt, over wat jij in je wonderolie doet, want die van mij...”

Maar toen er zo'n tienduizend mieren tegen zijn been op kropen, niet alleen zijn linker, en allemaal rooie, toen bedacht hij dat dit niet het ogenblik was voor het gesprek dat hij zo graag, al dagenlang, wilde voeren, al was het maar met de geringste zijner schepselen. Hij schudde ze af.

Deel 5

Achter het bos begon de berg, langzaam. Het was alsof hij iets hoorde, van achter de berg. Hij liep het vallende duister tegemoet, donderdagavond. In het schemerdonker zag hij iemand zitten. “Hallo, wie ben jij nou weer?” “Ik ben van een popgroep”, zei de haas, “en ik zit hier te luisteren”. “Is het mooi?”, riep God. “Ja”, fluisterde de haas, “sst, daar komt het weer”. Zij luisterden minutenlang. “Mooi”, riep God. “Een ramshoorn”, zei de haas, “ik moet eigenlijk weg, naar de stad, een solonummer spelen, maar ik vind het fijner om te luisteren naar de ramshoorn”. “Waar zit die ramshoorn?”, riep God. “Sst”, zei de haas, “dat weet ik niet. Maar uit die richting, van achter de bergen komt het altijd.” “Altijd”, riep God. “Ja, altijd als ik hier zit”. “Ik wil erheen”, riep God, “ga je mee?”. “Nee”, zei de haas, “ik zit hier goed. Ik hoor”. “Ik ga”, zei God, “dag haas”.

God liep tot aan de voet van de berg. Hij hoorde 'joehoe' of zoiets. Hij was moe en ging zitten. Wilde aardbeien groeiden onder het bereik van zijn handen, een bron gulpte van onder een gevallen boom. Hier zit ik goed, dacht God, ik hoor. Hij viel in slaap. 'Joehoe' klaagde het in zijn droom. Hij droomde dat hij vliegensvlug de bergen over rende – een hert met gouden gewei tuimelde over hem heen als een lachende bloemenvrouw, de stad was er ook, hij deelde handenvol bloemen uit en de kist met zeven sloten was nog niet leeg toen hij wakker werd – het schemerde al weer: vrijdagavond. “Mijn goede tijd verslapen en nog niets bereikt”, riep God.

Toen voelde het alsof hij zweefde, achterover liggend in een soort hoedendoos of iets vederlichts, maar het was een slee, getrokken door buffels en beren, flamingo's en kamelen, en achter hem aan deinde de antieke kist. Elia zat voorop en hield de teugels. “U was behoorlijk ver weg”, zei hij. “Ja”, riep God, “joehoe”. “Ik ben maar even naar beneden gekomen, anders hadden wij u nooit meer in de hemel teruggezien, vrees ik. U hebt nog twee dagen”. “Twee dagen”, riep God, “waar zijn wij dan nu?” “Beneden ons is de zee”, zei Elia, “met een eiland erin. Het is zaterdag vandaag, iedereen op het eiland heeft vrij en ligt aan het strand. Denkt u dat u het nou verder wel weer kunt vinden?” “Ik zal wel moeten”, riep God, “ik duizel nog van die droom”.

Wordt vervolgd

BERICHTEN UIT 'DE KREEK'

Opname

26 augustus mevrouw M.P.M. Kester-Kester, afdeling Rietgans

30 augustus pastoor R.M. Kuijpers, afdeling Rietgans

Met ontslag naar huis

Mevrouw A.M. Rikaart

Overleden

21 september mevrouw M.P.M. Kester-Kester

Jarig in oktober

22 oktober de heer N. Duynisveld

28 oktober mevrouw W. Grootsholten-v.d. Knaap

Elke vrijdag is er voor bewoners van 'De Kreek' en 'Sonnevanc' om 15.00 uur een woord- en communieviering in 'De Kreek'.

Vriendelijke groet,

Rieky Israel, tel. 0174-414200, e-mail adres riekisrael@caiway.nl

Uiterste inleverdatum kopij: 3 november

Verschijningsdatum: zaterdag 13 november

Wilt u de inleverdatum in de gaten houden? Kopij die ingeleverd wordt ná de opgegeven datum zal NIET meer worden opgenomen in 'de Hoeksteentjes' van de betreffende datum.